

בא ראה, אף על גב שכתוב באברהם, ויסע אברהם הלוי ונסוע הנגבה, וכל מסעותיו היו לדרום ונקשר בו, לא עלה למקומו פראוי עד שנולד יצחק. כיון שנולד יצחק, התעלה למקומו והשתתף עמו ונקשרו זה עם זה.

לכן הוא קרא לו יצחק ולא אחר, כדי לשתף מים עם אש, שכתוב ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר לדה לו שרה יצחק. מי הנולד לו? אש ממים.

מדרש הנעלים

וה' פקד את שרה כאשר אמר. רבי יוחנן פתח בפסוק זה, (שיר ז) ראשך עליך כפרמל ודלת ראשך פארגמן מלך אסור ברהטים. עשה הקדוש ברוך הוא שליטים למעלה ושליטים לטה. כשנותן הקדוש ברוך הוא מעלה לשרים של מעלה, נוטלים מעלה המלכים של מטה.

נתן מעלה לשרו של בבל - נוטל מעלה נבוכדנצר הרשע, שכתוב בו (דניאל ב) אתה הוא ראש הזהב. והיו כל העולם משעבדים תחת ידו ובנו וכן בנו. זהו שכתוב ראשך עליך כפרמל. זהו נבוכדנצר. זהו שכתוב (שם ד) תחתיו תצלל חית השדה. ודלת ראשך פארגמן - זהו בלשצר שאמר (שם ה) ילבש ארגמן. מלך אסור ברהטים - זהו אויל מרודך שהיה אסור עד שמת אביו נבוכדנצר ומלך תחתיו.

אמר רבי יהודה, למא טעם זה בשיר השירים? אלא, אמר רבי יהודה, שבעה דברים נבראו קדם שנקרא העולם, ואלו הן וכו', פסא הפכוד - שונאמר (תהלים ax) נכון כסאף מאז מעולם אתה, וכתוב (ירמיה יז) פסא כבוד מרום מראשון. שהוא היה ראש

תא חזי, אף על גב דאברהם פתיב ביה ויסע אברהם הלוי ונסוע הנגבה. וכל מטלנוי הווי לדרומא ואתקשר ביה, לא סליק לדוכתיה פדקא יאות עד דאתיליד יצחק, כיון דאתיליד יצחק אסתלק לאתריה ואיהו אשתתף בהדיה ואתקשרו (דף קיח ע"ב) דא בדא. בגין כך איהו קרי ליה יצחק ולא אתרא, בגין לשתפא מיא באשא, דכתיב ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר לדה לו שרה יצחק. מאן הנולד לו, אש ממים:

מדרש הנעלים

וי' פקד את שרה כאשר אמר. רבי יוחנן פתח בהאי קרא (שיר השירים ז) ראשך עליך כפרמל ודלת ראשך פארגמן מלך אסור ברהטים. עשה קדשא ברוך הוא שלטונים למעלה ושלטונים למטה. כשנותן קדשא ברוך הוא מעלה לשרים של מעלה נוטלים מעלה המלכים של מטה.

נתן מעלה לשרו של בבל, נוטל מעלה נבוכדנצר הרשע דכתיב ביה (דניאל ב) אנתה הוא ראשה די דהבא, והיו כל העולם משועבדים תחת ידו ובנו וכן בנו, הדא הוא דכתיב ראשך עליך כפרמל, זהו נבוכדנצר, הדא הוא דכתיב, (דניאל ד) תחתיה תטלל חיות ברא. ודלת ראשך פארגמן, זהו בלשצר דאמר (דניאל ה) ארגוונא ילבש. מלך אסור ברהטים, זהו אויל מרודך שהיה אסור עד שמת אביו נבוכדנצר ומלך תחתיו.

אמר רבי יהודה למאי אתא האי טעם בשיר השירים. אלא אמר רבי יהודה שבעה דברים נבראו קודם שנקרא העולם, ואלו הן וכו', פסא הפכוד שונאמר (תהלים ax) נכון כסאף מאז מעולם אתה וכתיב, (ירמיה יז) פסא כבוד מרום מראשון. שהוא היה ראש הנקדם לכל, ונטל הקדוש ברוך הוא את הנשמה הטהורה

הנקדם לכל, ונטל הקדוש ברוך הוא את הנשמה הטהורה מכסא הכבוד להיות מאירה לגוף. זהו שכתוב ראשך עליך כפרמל. זהו כסא הכבוד שהוא ראש על הכל. ודלת ראשך כארגמן - זו היא הנשמה הנטלת ממנו. מלך אסור ברהטים - זהו הגוף שהוא אסור בקבר וכלה בעפר ולא נשאר ממנו אלא כמלא תרוד רקב, וממנו יבנה כל הגוף. וכשפוקד הקדוש ברוך הוא את הגוף, הוא אומר לארץ שתפליט אותו לחוץ, שכתוב (ישעיה כו) וארץ רפאים תפיל.

אמר רבי יוחנן, המתים שבארץ הם חיים תחלה, זהו שכתוב (שם) יחיו מתיה. נבלתי יקומו - אלו שבחוצה לארץ. הקיצו ורננו שכני עפר - אלו המתים שבמדבר. שאמר רבי יוחנן, למה מת משה בחוצה לארץ? להראות לכל באי עולם, כשם שעתיד להחיות למשה, כף עתיד להחיות לדורו, [למה?] שהם קבלו התורה. [שאמר רבי יוחנן] ועליהם נאמר (ירמיה ב) זכרתי לך חסד נעוריה אהבת כלולתיך לכתף אחרי במדבר בארץ לא זרועה. דבר אחר הקיצו ורננו שכני עפר - אלו הם האבות. והמתים בחוצה לארץ יבנה גופם ומתגלגלים תחת הארץ עד ארץ ישראל, ולא בחוצה לארץ. זהו שכתוב (יחזקאל לו) לכן הנבא ואמרת אליהם [וגו'], הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם

מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל. מה כתוב אחריו ונתתי רוחי בכם וחייתם. רבי פנחס אמר, הנשמה נטלה מכסא הכבוד שהוא הראש, כמו שנאמר (שיר ז) ראשך עליך כפרמל. ודלת ראשך כארגמן - זו היא הנשמה שהיא דלת הראש. מלך אסור ברהטים - הוא הגוף שהוא אסור בקברים. זהו הגוף, וזהו שרה, וזהו מלך. והקדוש ברוך הוא פוקדה למועד

מכסא הכבוד להיות מאירה לגוף, הדא הוא דכתיב ראשך עליך כפרמל, זהו כסא הכבוד שהוא ראש על הכל. ודלת ראשך כארגמן, זו היא הנשמה הנטלת ממנו. מלך אסור ברהטים, זהו הגוף שהוא אסור בקבר וכלה בעפר ולא נשאר ממנו אלא כמלא תרוד רקב. וממנו יבנה כל הגוף. וכשפוקד הקדוש ברוך הוא את הגוף הוא אומר לארץ שתפליט אותו לחוץ דכתיב (ישעיה כו) וארץ רפאים תפיל.

אמר רבי יוחנן המתים שבארץ הם חיים תחלה הדא הוא דכתיב, (ישעיה כו) יחיו מתיה, נבלתי יקומו אלו שבחוצה לארץ. הקיצו ורננו שכני עפר, אלו המתים שבמדבר. דאמר רבי יוחנן למה מת משה בחוצה לארץ. להראות לכל באי עולם, כשם שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיות למשה כף עתיד להחיות לדורו (למה) שהם קבלו התורה. (דאמר רבי יוחנן) ועליהם נאמר (ירמיה ב) זכרתי לך חסד נעוריה אהבת כלולתיך לכתף אחרי במדבר בארץ לא זרועה.

דבר אחר הקיצו ורננו שכני עפר, אלו הם האבות. והמתים בחוצה לארץ יבנה גופם ומתגלגלים תחת הארץ עד ארץ ישראל ושם יקבלו נשמתם ולא בחוצה לארץ, הדא הוא דכתיב, (יחזקאל לו) לכן הנבא ואמרת אליהם הנה אנכי פותח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל. מה כתוב אחריו ונתתי רוחי בכם וחייתם.

רבי פנחס אמר הנשמה נטלה מכסא הכבוד שהוא הראש פדקאמר (שיר השירים ז) ראשך עליך כפרמל. ודלת ראשך כארגמן זו היא הנשמה שהיא דלת הראש. מלך אסור ברהטים, הוא הגוף שהוא אסור בקברים.

מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל. מה כתוב אחריו ונתתי רוחי בכם וחייתם. רבי פנחס אמר, הנשמה נטלה מכסא הכבוד שהוא הראש, כמו שנאמר (שיר ז) ראשך עליך כפרמל. ודלת ראשך כארגמן - זו היא הנשמה שהיא דלת הראש. מלך אסור ברהטים - הוא הגוף שהוא אסור בקברים. זהו הגוף, וזהו שרה, וזהו מלך. והקדוש ברוך הוא פוקדה למועד